

AD CARDINALITIAM.

QVAESTIO MEDICA MATVTINIS EXCVTIENDA

DISPVATIONIBVS, IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XVIII APRILIS,

M. RICHARDO MARCES DOCTORE MEDICO PRÆSIDE.

An Hydropi sectio?

MIRVM naturæ artificium in microcosmi structura. In illa nihil aut casus, aut fortuna. Tres principes actiones tribus principiis, tribus ventribus distinctas adscripsit, efformauit; ad illas instrumentorum genus omne tam ad sui conseruationem quam ad morborum curationem, quibus victrix internus & externos quam longissime à se propellit & amandat. Illi contrà in illius perniciem ruentes perpetuas quasi agunt excubias: vnde illorum seges, quibus actiones ad vitam necessarias, (vitiosæ magis ab intemperie quam à mala conformatione) imminuuntur, deprauantur, abolentur. Communes quidem intemperies, solutio continui, mala conformatio, proprii cuiuslibet partii, aut toti adnati, aut aduenientes. Tristitia, mœror, dolor, (symptomatum omnium communissimum ac sæuissimum, quod tactus deprauati symptoma, ex alteratione & solutione continui) febris denique, senectus, & id genus Noctis & Erebi pallentes filix, aut eiusdem Erebi peculium mors.

ANIMALIS ad vitam aliis minus necessaria in supremo illo ventre emicat, vnde à nullo recta inferiores regit & mouet. Hanc facit sit cephalæa, phrenitis, melancholia, mania, lethargus, epilepsia, apoplexia: Vitalis in medio, in quo cor solus noster vitæ author & dator, suo motu, calore, spiritu, & pulmo aëris ad ventilationem caloris sæpe effervescentis attractor & largitor, læduntur inflammatione, vterque à calore alieno (specie neutiquam distincto) natium destruent: Naturalis in infimo magis minusque calido, in quo ventriculus chylo proprio alimento nutritur. Ex illo residuum ad hepar amandat materiam sanguinis in totius corporis residui nutritionem. Ex illius intemperie calida bilis prouetus, quæ si putrescens in habitum corporis diffundatur, tertiam tertio die repetentem committit, vt quartana quarto, quotidiana quotidie, materix siquid ratione, redit: intemperie frigida multa generatur pituita, à qua febris quotidiana: sicca per humoris melancholici redundantiæ quartana nascetur, febrium omnium longissima, facillima, securissima: humida sanguis copiosus, qui putrescens synochum excitabit casu maligniore. Summè verò intemperies calida sanguinem torrefaciendo, manias, tumores atrabillarios, vix curationem admittentes pariet: supra modum frigida frigidum sanguinem & aquosum, efficientem hydropis causam, vnde totius corporis æconomia labefactatur.

IECORIS in alendo corpore actionum roboris, prouidentix, iustitix in distribuendo, temperici & *δυναμίας* (à qua quàm ab auctiore calore melior coctio) in commutando tanta necessitas, vt ab illo & sine illo *κακία*, tabes, prodigiosa ventris moles ab aquis denominata, aut vtrumque simul. Hæc contingit vitio solius *αἵματος*, quam inducit nobilis illius visceris *ἀσθία*, *μυεσσις* *ἀσθίας*, sine quibus intercus subsequi nequit, tam ille, in quo venter aquarum copiâ distenditur in modum vtris, quàm qui à flatu instar tympani percussus fluctuat & murmure scit, aut qui ædematoso tumore laxo, pallido, & in quo impressi digiti vestigium remanet, totum corpus, sed præcipuè extimas manus & pedes, faciemque deturpat, *ἀσθίας*, *τυμπαία* & *λινυφλεγμὰ* nominantur. Nos ab hac prærogatiua hydropas ad matulam, aut ex pulmonis, ventriculi, cystis fellæ, vteri, lienis vitio ortos, vt & collectionem aquarum ex largiore frigida potu, aut ruptis vteretibus, aut obstructis, nec serum attrahentibus, excludendos pronuntiamus.

RVNESTVS ille tùm partis affectæ nobilitate, tùm symptomatum vehementia, dolore, iactatione, *ἀσπείζα*, siti inexplibili, difficultate spirandi, febre, vigiliis, fœditate coloris, tam per se incipies, quàm alterius morbi, præcipuè acuti, succedaneus. Pessimus *ἀσθίας*, securissimus *λινυφλεγμὰ*. Familiaris est longis diarrhœis, dysenteris, vtero aut arthritide têtatis, orthopnœæ, imò & febribus quartanis. Diarrhœam tamen aquosam hydropi, quàm huc illi, superuenient, in iuuenem quàm in senem, in viro quàm muliere, in seruo quàm libero, è bonis ægri rebus ducetur.

SI quas spes salutis in hac desperatione affulget, *δύσπνοια*, *ἀσθίας*, *πυμνία*, sed visceribus benè moratos, & ad coquendum robustioris naturæ, & spiritum ducendo doloris expertes, moderato calore suauiores, nec ad extimas partes *ἀσπείζα*, qui exerceri aut in ediam possint tolerare. Ergo perforetur abdomen tribus digitis infra vmbilicum versus latera, si lubet, vmbilicus ipse, & sensim aquæ educantur. Quod si anceps & periculi plenum remedium, incide scrotum, femora, & locos supra manuum iuncturas, eaque vulnera sale perficito, ne vniantur, aut quatuor digitis supra talum, vel malleolū interiore incisiones profundas fieri iubeto. At accruo triticeo tegere, aut litorali arenâ operire, aut furtim tepente includere, fuminendulorum deliramenta, vt & venam tundere piaculum, desiccates potius fatus, sitis tolerantia, frictio, exercitium, diætetica, pharmaceutica, cathartica vsurpada, quibus ex Heracliti consilio pro imbre siccitas fiat, & Iecori nobilissimo visceri intemperie frigida primariò laboranti succurratur.

Ergo Hydropi sectio.

Asserebat Lutetiæ Guilelmus de Vailly Parisinus, A. R. S. M. DC. XIII.